

Eduskunta
Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta

16.4.2009

Asia: Hallituksen esitys (HE 20/2009 vp) Eduskunnalle laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä sekä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 12 §:n muuttamisesta.

LAUSUNTO

Terveydenhoitoalan Palvelujärjestöt TEPA ry pitää hyvänä hallituksen esitystä palvelusetelilain ja asiakasmaksuista annetun lain § 12 muutosta. Ne ovat innovatiivisia uudistuksia asiakkaiden, kuntien ja palveluntuottajien kannalta. Sosiaali- ja terveysalan yrittäjäyys kunnissa nousee näkyviin ja synnyttää uusia työpaikkoja, kumppanuuksia ja tuotantotapoja.

Asiakasmaksulain § 12 muuttaminen

TEPA ry pitää esitettyä muutosta hyvänä. Se lisää asiakkaan todellista valinnanvapautta ja mahdollistaa palvelujen ja tuotteiden joustavan käytön myös vähävaraisille.

Palvelusetelilaki

Laki tuo tärkeän elementin kuntien palvelurakenteen monipuolistamiseen, julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyön ja kumppanuuden edistämiseen ja samanaikaisesti se poistaa asiakkaan valinnan vapautta rajoittaneita turhia esteitä. Laki on ainutlaatuinen siinä, että sen perusteluosassa on kirjattu avoimesti näkyviin tavoite siitä, että kuntien sosiaali- ja terveystoimi voi yhteistyössä elinkeinoelämän kanssa edistää yrittäjien ja yritysten tuloa markkinoille. Tämän seurauksena kuntaan voi syntyä uusia yrityksiä ja uusia työpaikkoja, samalla kun kuntalaisten valinnanvapaus lisääntyy ja hoitoon pääsy nopeutuu.

Palvelusetelin keskeinen ominaisuus on se, että sitä ei tarvitse kilpailuttaa, sekä monimuotoisuus.

Positiivisena seurauksena tulee olemaan, että myös kuntien pienimmät yritykset voivat tarjota palvelujaan. Tarjouskilpailuihin osallistuminen on ollut monille mikroyrityksille vaikeaa ja moni yrittäjä on jättänyt paljon aikaa ja juridista osaamista vaativan tarjouksen tekemättä. Suomalaisista yrityksistä yli 90 % on pieniä alle 9 hengen yrityksiä, eikä terveydenhuolto tee tästä poikkeusta. Palvelut tuotetaan lähellä asiakasta heidän tarpeitaan huomioiden. Työllistäjinä terveydenhoitoalan yritykset ovat hyviä. Taantumien aikana työntekijöistä pyritään pitämään kiinni ja irtisanomisia on vähän. Valtaosa yksityisessä terveydenhuollossa työskentelevästä noin 32.200 päätoimisesta työntekijästä* on naisia.

Kunnan rekisteri palvelujen tuottajista

Lakiesityksen mukaan kunnan pitää hyväksyä ne yksityiset palvelujen tuottajat, joiden palveluihin palveluseteli kävisi ja pitää yrityksistä rekisteriä. TEPA ry katsoo, että rekisterin kokoamisen ja ylläpidon pitää olla mahdollisimman yksinkertaista, jotta siitä ei tule rasitetta kunnalle ja estettä palvelusetelien käytölle. Yksinkertaisin ratkaisu olisi, että palvelusetelimahdollisuudesta kiinnostuneet palveluntuottajat voisivat itse ilmoittautua rekisteriin. Asiakkaan saataville tieto palvelujen tuottajien tuottamista palveluista sekä palvelujen hinnoista voitaisiin linkittää suoraan palvelujen tuottajien internet-sivuilta.

Yksityinen terveydenhuolto on hyvin rekisteröity ja valvottu. Kunta voisi hyväksyä rekisteriin suoraan lääninhallituksen toimiluvan saaneet terveydenhuollon yritykset. Niiden tilat kunnan terveystoimintamiehen on jo ennen luvan saamista hyväksynyt ja lääninlääkärin toimisto tarkistanut pohjapiirustukset, yritys on tehnyt vuosittaiset toimintakertomukset lääninhallitukselle ja yrityksellä on lääketieteellisestä toiminnasta vastaava johtaja ja potilasasiamies. Sähkölääkintälaitteista on omat säädöksensä ja laitteista huolehditaan hyvin. Valituksia ja potilasvahinkoja on vähän.

Myös yksin toimivien ammatinharjoittajien on nykyisen lain mukaan ilmoitettava toiminnastaan lääninhallitukselle ja tehtävä vuosi-ilmoitus.

Palvelusetelin arvo määriteltävä lakiesityksen mukaan kohtuulliseksi

Palvelusetelin määräytymistapoja on monta. Jotta palvelusetelistä tulisi kuntalaisille todellinen vaihtoehto, palvelusetelin arvon pitäisi perustua hintaan, minkä sama palvelu kunnan omana tuotantona maksaisi. On hyvä, että erityisryhmien, kuten esim. sotainvalidien kuntoutus ja vähävaraisten asiakkaiden setelien arvot voidaan määritellä siten, että ko. asiakkaille ei koidu ylimääräisiä kustannuksia.

Terveydenhoitoalan Palvelujärjestöt TEPA ry

Aino Sainio
Puheenjohtaja

Taustatietoa:

Yksityinen terveydenhuolto muodostaa merkittävän ja yhä kasvavan osan Suomen terveydenhuollosta. Yksityisten palveluntuottajien osuus oli 31 % kaikista avoterveydenhuollon 54,6 miljoonasta käynnistä THL:n tuoreen raportin* mukaan.

Lääninhallituksen toimilupa oli runsaalla 3.200:lla terveystoimintayrityksellä. Yksityisten terveystoimintayritysten tuottajien yleisin toimiala on fysioterapia (1.459 tuottajaa), toiseksi yleisin lääkärin vastaanotto (1.090 tuottajaa) ja kolmanneksi yleisin työterveyshuolto (780 tuottajaa). Lisäksi itsenäisiä terveydenhoitoalan ammatinharjoittajia oli noin 19.000 vuonna 2005. Lukuun sisältyvät ns. 3. sektorin palveluntuottajat.

*Lähde: Yksityinen palvelutuotanto sosiaali- ja terveydenhuollossa, verkkojulkaisu 2009 www.thl.fi